[1]आशासनः, [2]आशासित्वा-आशास्त्वा, इति विशेषरूपाणि। इतररूपाणि सर्वाण्यपि आदादिकासधातुवत् (61) बोध्यानि।

(1704) "शासु अनुशिष्टौ"

(II. अदादिः-1075. द्विकर्म. सेट्. पर.) **जक्षित्यादिः।**

'**अनुशिष्टिः**=नियोगः' इति **क्षीरस्वामी**। विविच्य ज्ञापने प्रसिद्धः।

'—इच्छायामाशास्ते, शास्ति शासने।' (श्लो. 184) इति **देवः**।

[3]शिष्यः, [4]शास्यम्, [5]दुश्शासनः - दुश्शासः, [6]आशीः, [7]शिष्ट्वा—शासित्वा, [8]शिष्टः, [9]शिष्टिः-शास्तिः, [10]शास्ता प्रशास्ता, माणवकं धर्मं

---

1. तच्छीलादिषु कर्तृषु 'अनुदात्तेतश्च हलादेः' (3-2-149) इति युच्प्रत्ययः।
2. "'क्त्वाऽपि च्छन्दसि' (7-1-38) इति ल्यपोऽपवादे क्त्वादेशे **आशास्त्वा आशासित्वा** इतीड्विकल्पः" इति **आत्रेयमैत्रेयावाहतुरिति माधवः**। छन्दसि एवं सम्भवेऽपि लोके 'समासेऽनञ्पूर्वे—' (7-1-37) इति क्त्वाप्रत्ययस्य ल्यबादेशे **आशास्य** इत्येव न्याय्यमिति बोध्यम्।
3. 'एतिस्तुशास्—' (3-1-109) इति क्यप्। '**शास** इदङ्हलोः' (6-4-34) इत्युपधाया इकारः। '**शासि**वसि—' (8-3-60) इत्यादिना षत्वम्।
4. **शास्यम्** इति तु 'शसु हिंसायाम्' इति भौवादिकधातोः 'हन्त्यर्थाश्च' (ग. सू. चुरादिः) इति वचनाण्णिचि, णिजन्ताद् यति ज्ञेयम्।
5. 'भाषायां **शासि**—' (वा. 3-3-130) इत्यादिना खलपवादो युच्प्रत्ययः। तस्य वैकल्पिकत्वं **प्रक्रियाकौमुद्यामुक्तम्**; तेन **दुश्शास** इति खलपीति **केचित्**।
6. भावे सम्पदादित्वात् (वा. 3-3-94) क्विपि '**आशासः** क्वावुपधायाः—' (वा. 6-4-34) इति उपधाया इकारः।
7. 'उदितो वा' (7-2-56) इति क्त्वायामिड्विकल्पः। इडभावपक्षे इत्वमुपधायाः, इट्पक्षे धात्वाकारस्य उपधात्वाभावाद् नेकार इति विशेषः। अत एव षत्वमपीकाराश्रयं न भवति।
8. 'यस्य विभाषा' (7-2-15) इति इण्निषेधात् एकमेव रूपं निष्ठायाम्।
9. **शिष्टिः** इत्यत्र 'तितुत्र—' (7-2-9) इतीण्निषेधः। **शास्तिः** इति तु अस्मादेव धातोः क्तिच्प्रत्यये, यद्वा, धातुनिर्देशे श्तिप्प्रत्यये वा ज्ञेयम्। णिजन्तात् **शासना** इति भवति। णिजन्तादेव **शास्तिः** इत्यपि **माधवः**। तस्यायमाशयः—बाहुलकात् युचा न बाधः, इति।
10. 'तृन्' (3-2-135) इति ताच्छीलिकः तृन्प्रत्ययः। **प्रशास्ता** इत्यप्येवमेव। **प्रशास्ता**=ऋत्विग्विशेषः। 'तृन्तृचौ शंसिक्षदादिभ्यः संज्ञायां च अनिटौ' (वा. 3-2-135) इत्यनिट्त्वम्। संज्ञाभिन्नस्थलेषु '**प्रशासितारं** सर्वेषाम्—' (मनुः 12-1-22) इत्यादिषु इड् भवत्येवेति विशेषः।